

Det humanitära arbetet har som övergripande mål att rädda liv, lindra nöd och upprätthålla mänsklig värdighet till förmån för nödlidande människor som har utsatts för eller står under hot att utsättas för väpnade konflikter, naturkatastrofer eller andra katastrofliknande förhållanden. Den humanitära strategin 2011–2014 som förlängts till december 2016 fokuserar på nedan tre resultatområden och åtta mål samt genomsyras av de två perspektiven om katastroffriskreducering och tidig återhämtning:

Resultatområde 1: Behovsbaserad, principiell, samordnad humanitär respons

Mål 1: Stärkt förmåga att planera och allokera resurser utifrån humanitära behov

Mål 2: Stärkt respekt för internationell humanitär rätt och humanitära principer

Mål 3: Stärkt humanitär samordning och humanitärt ledarskap

Resultatområde 2: Partnerskap, professionalisering och flexibel finansiering

Mål 4: Stärkt professionalisering av humanitära aktörer

Mål 5: Förutsägbar, snabb och flexibel finansiering av partnerorganisationers humanitära arbete

Mål 6: Stärkt nationell och lokal kapacitet att möta humanitära behov

Resultatområde 3: Ansvarsutkrävande, lärande, kvalitet och innovation

Mål 7: Ökat deltagande av den drabbade befolkningen

Mål 8: Ökad kvalitet, lärande och innovation i det humanitära biståndet

Strategins resultatområden utgår ifrån principerna om gott humanitärt givarskap (GHD). Bedömning av måluppfyllelse och genomförande per resultatområde (del 2) visar därför på resultat relaterat till dessa humanitära biståndseffektivitetsprinciper och Sidas mervärde i humanitär respons. Som komplement beskrivs (del 3) resultat som det humanitära biståndet bidragit till i humanitära sektorer i tillägg till synergier med andra strategier (del 4) och lärdomar rekommendationer (del 5).

Sammanfattning av utvecklingen mot strategiresultaten och insatsportföljens genomförande

Övergripande bedömning av utvecklingen mot strategiresultaten och insatsportföljens genomförande	
År	2016
Övergripande bedömning av:	
Utveckling mot strategiresultaten	
Insatsportföljens genomförande	
Översikt: Bedömning av utvecklingen mot strategiresultaten och insatsportföljens genomförande per resultatområde	

Resultatområde		2016
Resultatområde 1	Bedömning av utvecklingen mot strategiresultaten*	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande**	
Resultatområde 2	Bedömning av utvecklingen mot strategiresultaten	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	
Resultatområde 3	Bedömning av utvecklingen mot strategiresultaten	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	

*Övergripande bedömning av utvecklingen mot strategiresultaten under 2016:

Grön: Utvecklingen mot strategiresultaten har gått i önskvärd riktning.

Gul: Utvecklingen mot strategiresultaten har delvis gått i önskvärd riktning.

Röd: Utvecklingen mot strategiresultaten har inte gått i önskvärd riktning.

**Övergripande bedömning av insatsportföljens genomförande under 2016:

Grön: Insatsportföljen har genomförts enligt plan.

Gul: Insatsportföljen har i huvudsak genomförts enligt plan.

Röd: Insatsportföljen har inte genomförts enligt plan.

Sammanfattning av slutsatser och rekommendationer

Sidas har arbetat hårt för att genomföra den humanitära strategins åtta mål och två perspektiv. Detta bekräftas av den humanitära utvärderingen som slutfördes under 2016, där en viktig slutsats var att Sida väl uppfyllt strategins åtta mål och att Sida befast sin roll som ledande humanitär givare – inte enbart på grund av det omfattande humanitära biståndet utan framförallt pga av det *principfasta humanitära biståndet* genom tillämpningen av *de humanitära principerna*, *GHD-principerna* samt *stärkande av det humanitära systemet*. Sidas humanitära arbete har därmed utmärkt sig genom att vara *strikt behovsbaserat*, dvs utgå utifrån de humanitära principerna, i synnerhet ”humanitet” och ”opartiskhet”. Arbetet har även grundat sig på *djupa kontextanalyser* samt betonat vikten av *närhet till den humanitära responsen* genom utökat resande från Stockholm med fokus på ”remote project sites” och frontlinjer (tex genomfördes inte mindre än 37 uppföljningsreor enbart år 2015. Från år 2016 och framåt har uppföljning i svåra kontexter inbegripet bla Somalia, central afrikanska republiken, Nigeria, Jemen, Afghanistan, Irak och Sydsudan). Sida har även utmärkt sig som *snabb humanitär givare* genom bland annat nya finansieringskanaler som exempelvis Rapid Response Mechanism (genom vilken beslut kan tas inom 24 timmar). Samt snabb utbetalningstakt (3.8% utbetalt i slutet på Mars 2014 jämfört med 54% utbetalt Mars 2016). Sidas sammantagna bedömning för såväl strategiperioden som för 2016 är att utvecklingen mot strategiresultaten fortsatt har gått mycket positiv riktning, samt att den samlade insatsportföljen genomförts enligt plan och fortsatt varit mycket relevant för strategigenomförandet.

En viktig framgångsfaktor för måluppfyllelse var enligt utvärderingen personalens kapacitet och vilja att ständigt förbättra det humanitära arbetet. Andra framgångsfaktorer inkluderar en bred portfölj utifrån *partnerorganisationers komparativa fördelar* som täcker alla humanitära sektorer och geografiska regioner. Sidas framsteg har även berott på etablerade *innovativa arbetssätt* (enheten arbetar utifrån strikta tidscheman som ger god framförhållning samt synkroniserade Task Forces där flera på enheten utför samma uppgift samtidigt), *ökad humanitär kapacitet* (genom bland annat externa rekryteringar som säkerställt personal med lång erfarenhet av humanitära kontexter samt kontinuerlig kapacitetsbyggande av enhetens samlade expertis) samt ökat engagemang från *ambassader i humanitära frågor* vilket stärkt uppföljning och dialog samt synergier med

utvecklingssamarbetet. Lärdomar från strategiperioden har fångats i Sidas underlag till regeringen inför utarbetandet av ny *Strategi för Sveriges humanitära bistånd genom Sida 2017 – 2020*, beslutad av regeringen i januari 2017.

1. Ekonomi

Utbetalt belopp inom strategin 2016:	3589 MSEK	Allokerat årsbelopp:	3550 MSEK
Avtalat belopp:	3652 MSEK	Strategiperiod:	2010–2016
Antal avtalade insatser 2016-12-31:	84 stycken		

Under 2016 uppgick det humanitära anslaget initialt till 2957 MSEK, men ökade under året med 632 MSEK till 3589 MSEK. Ökningen bestod av en extra allokering från UD på 543 MSEK samt en överföring från Afrikaanslaget på 50 MSEK, båda under sista kvartalet. Totalt innebar det en ökning med 788 MSEK jämfört med 2015 (2801 MSEK). Totalt avtalat belopp uppgick till 3652 MSEK. Antalet avtalade insatser uppgick till 84 vilket innebär en ökning¹ jämfört med 2015 (65), men fortfarande är väsentligt lägre än 2014 (181) och utgör resultat av ett flerårigt arbete för att se över system och rutiner, samt öka effektiviteten i Sidas humanitära bistånd.

Sidas humanitära bistånd utgjorde 55 % av Sveriges totala humanitära bistånd på 6,5 miljarder kronor och 19 % av Sidas totala bistånd. Sverige var därmed den 7:e största bilaterala humanitära givaren (5:e 2015 och 2016) efter USA, Tyskland, Storbritannien, Japan, Norge och Förenade Arabemiraten. Kanaler för det humanitära biståndet utgörs av multilaterala organisationer, civilsamhällesorganisationer, internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsen, samt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Den största delen av anslaget år 2016 fördelades genom FN (1112 MSK), NGOer (906 MSK), Röda Korset samt ICRC (710 MSK) de humanitära landfonderna (705 MSK), varav ca 18% går till lokala aktörer och ca 35% till NGO:s samt MSB (155MSK).

Merparten av stödet klassades som flersektoriellt eller ospecificerat för att flexibelt kunna svara upp mot prioriterade behov i varje specifik kris. Stödet fördelades geografiskt främst till Afrika (49%) och Mellanöstern/Nordafrika (31%). De fem kriser som mottog mest medel under rapporteringsperioden var Sahel, Syrien, Sydsudan, Jemen och Irak. För mer information om kanaler och inriktning, se bilagd översikt över Sidas humanitära bistånd 2016.

¹ Beror bl.a. på att nya avtal ingåtts med befintliga partners med gällande avtal som är på väg att löpa ut.

2. Bedömning av utvecklingen mot strategiresultaten och insatsportföljens genomförande

2.1 Ändrade förutsättningar (med påverkan på flera/samtliga resultat)

Ökade humanitära behov: De globala humanitära behoven fortsatte att öka till rekordhöga nivåer under 2016 och utdragna väpnade konflikter utgjorde den främsta orsaken bakom de växande behoven. I avsaknad av politiska lösningar befann sig drygt 65 miljoner människor på flykt varav två tredjedelar utgörs av internflyktingar och hälften är barn. I slutet av 2016 beräknades det totala antalet krisdrabbade människor i behov av humanitärt stöd till 129 miljoner (125,3 vid årets början). Mellan 2015 och 2016 ökade *målgruppen* för stöd i humanitära responsplaner från 83 till 88 miljoner samtidigt som finansieringsbehoven steg från 19,8 till 22,1 miljarder USD, vilket är den högsta nivån någonsin. Endast 55% av de humanitära behoven finansierades 2016 vilket fortsatt satte stor press på det humanitära biståndet. Den absoluta merparten av det humanitära arbetet sker i komplexa och utdragna väpnade konflikter som exempelvis Irak, Syrien, Jemen, Sydsudan och Afghanistan. Det humanitära biståndet pågår i genomsnitt i åtta år, sker ofta sida vid sida med det långsiktiga utvecklingssamarbetet och varierar i storlek över åren. Detta kräver ett flexibelt men principbaserat humanitärt bistånd som kan anpassa sig till konfliktodynamik och de föränderliga behoven. Men det ställer också krav på ett effektivt samspel mellan det humanitära biståndet och det långsiktiga utvecklingssamarbetet. Ökat fokus på att minska katastrof- och krisrisker samt på att stärka människors motståndskraft mot dessa risker inom utvecklingssamarbetet har skapat nya förutsättningar för att stärka samspel och för att skapa ett mer effektivt bistånd.

Begränsat humanitärt tillträde har starkt påverkat den humanitära responsen de senaste åren. Tex har förhandlingar med icke-statliga aktörer (inklusive terroristgrupper) varit mycket svårare att bedriva än det tidigare varit med grupper såsom Maoisterna, Tamilska Tigrarna, Farc m.fl. som haft både en tydligare politisk agenda samt en mer strukturerad befälskedja. Det begränsade tillträdet har lett till att vissa områden varit svåra att nå (under vissa perioder har tex upp emot en halv miljon människor varit under belägring enbart i Syrien), samt att hot mot humanitär personal ökat dramatiskt (under 2015 dödades mer än 200 humanitära hjälparbetare).

Humanitär reform: I maj 2016 genomfördes det första humanitära toppmötet, World Humanitarian Summit (WHS), där även Grand Bargain-överenskommelsen ingicks mellan givare och humanitära organisationer. De åtaganden som Sverige gjorde i samband med toppmötet återspeglades i Sidas underlag till regeringen för en ny humanitär strategi och reflekteras i den färdiga strategin som beslutades i januari 2017. Implikationerna av WHS och Grand Bargain är därmed i huvudsak framåtsyftande men Sida har under 2016 lagt ner en stor arbetsinsats både inför och efter WHS. En direkt relaterad förändring som avspeglas i Sidas initiala humanitära allokering för 2017, är att möjligheterna för flerårig finansiering ökat. Baserat på framtagna kriterier har tio fleråriga projekt identifierats i nio utdragna kriser (Afghanistan, DRK, Sudan, Libanon, Mali, Myanmar, Niger, Kamerun och Tchad). Ett av de konkreta kriterierna har varit att säkerställa att dessa 3 åriga humanitära stöd på ett *reellt och mätbart sätt leder till progressivt minskade humanitära behov*, samt att de har en tydlig *utfasningsplan* där organisationen i slutet på treårsperioden överlämnar arbetet till lokala aktörer eller en utvecklingsinsats. Som del i operationaliseringen av den nya strategin analyserar Sida bland annat möjligheten till nya/innovativa former att nå fler lokala aktörer samt att

öka uppföljningen av obundet kontantstöd. Sida har ett mycket nära samarbete med UD kring Sveriges engagemang i de tio arbetsströmmarna som Grand Bargain-åtagandena är organiserade inom.

2.2 Övergripande bedömning av utvecklingen mot strategiresultaten och insatsportföljens genomförande

År	2016
Övergripande bedömning av:	
Utvecklingen mot strategiresultaten	
Insatsportföljens genomförande	

Som ovan nämnts är bedömningen för såväl strategiperioden som för 2016 att utvecklingen mot strategiresultaten fortsatt gått i önskvärd riktning, samt att den samlade insatsportföljen genomförts enligt plan. För att säkerställa kvalitet, effektivitet och snabbhet har Sidas humanitära enhet proaktivt och systematiskt arbetat med *kontinuerlig kvalitetshöjning av det enhetens samlade arbete*. Det har bl.a. lett till betydande framsteg för enhetens arbetscykeln, från *djupa analyser* (såsom skrivs inom ramen för de krisspecifika humanitära analyserna, så kallade ”Humanitarian Crises Analysis HCA”), till *beredning och snabba utbetalningar*. En tydlig trend påvisar enhetens framsteg gällande snabbhet (genom att ha markant ökat den tidiga utbetalningsgraden från 3.8% (31 Mars 2014), till 28 % (31 Mars 2015) och 54% (31 Mars 2016). I relation till planerade stöd under första kvartalet var utbetalningsgraden därmed hela 95%, då ca hälften av anslaget sätts åt sidan som humanitär reserv för att svara upp mot plötsligt uppkomna humanitära kriser under året. Det går inte nog att betona vikten av att så tidigt som möjligt under året injicera medel i systemet för att möjliggöra en snabb och ändamålsenlig respons och samtidigt skapa förutsägbarhet för partners att planera sin verksamhet, säkra upphandlings- och logistikkedjor och anställa och/eller behålla den personal som behövs för att nå de mest utsatta.

Slutligen har enheten även reviderat metoden för uppföljning, då uppföljningen i större utsträckning *realtid* (dvs i direkt anslutning till utbetalning). År 2015 gjorde Sidas humanitära personal i Stockholm 36 uppföljningsresor och har i större utsträckning rest till svårtillgängliga projekt där få/andra givare reser som tex Tharparkar, Wasiristan and Khyber i Pakistan, districte du lac i Chad och Magaria i Sinder-provinsen i Niger samt delar av Ukraina. År 2016 gjordes över 30 uppföljningsresor, även då till svåra områden såsom Northern State i Sudan, Amran och Sanaa i Jemen, Erbil (30 km från Mosul) i Iraq samt CBPF projekt i Somalia.

Nytt för strategiperioden var ett utökat fokus på transparens, genom att vatt de humanitära krisanalyserna som ligger till grund för allokeringen publicerats i sin helhet på Sidas hemsida (sedan 2015). Nytt för 2016 är att även det dokument som ligger till grund för Sidas totala/globala humanitära allokering (dvs innefattande regionalt stöd, kapacitetshöjande stöd samt reserv) publiceras på Sidas hemsida.

Det som möjligtvis varit det enskilt mest betydande framsteget för strategins genomförande är Sidas grundläggande metodik för den globala humanitära allokering, som sedan ligger till grund för det årliga arbetet som beskrivs ovan. Den så kallade *behovsbaserade allokeringsmodellen* bygger på ett antal *objektiva, mätbara och jämförbara indikatorer för att säkerställa just opartiskhet* kring den årliga allokeringen. Indikatorerna inbegriper bl.a. information kring antalet människor o behov av humanitärt stöd i varje kris, allvarlighetsgraden i behoven, nationell responskapacitet samt om det är en glömd kris.

2.3 Resultatområde 1: Behovsbaserad, principiell, samordnad humanitär respons

Bedömning av:	År
Utvecklingen mot strategieresultatet*	2016
Insatsportföljens genomförande**	

* Övergripande bedömning av utvecklingen mot strategieresultatet under 2016:

Grön: Utvecklingen mot strategieresultatet har gått i önskvärd riktning.

Gul: Utvecklingen mot strategieresultatet har delvis gått i önskvärd riktning.

Röd: Utvecklingen mot strategieresultatet har inte gått i önskvärd riktning.

** Övergripande bedömning av insatsportföljens genomförande under 2016:

Grön: Insatsportföljen har genomförts enligt plan.

Gul: Insatsportföljen har i huvudsak genomförts enligt plan.

Röd: Insatsportföljen har inte genomförts enligt plan.

Indikatorer	Utgångsläge 2010	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2016 (strategins slut)
Andel av budget som allokeras i enlighet med allokeringssmetod och humanitära krisanalyser	39 %	60 %	58 %	70 %
Andel av budget till stöd för organisationer med skyddsmandat ²	23 %	33 %	33 %	30 %
Andel av budget som stödjer FN-ledda humanitära responsplaner ³	62 %	71 %	72 %	70 %
Antal krisdrabbade människor för vilka humanitärt bistånd samordnats (Standardindikator 5) ⁴	-	15,2 miljoner	4 miljoner	-

Det första målet inom resultatområdet - **stärkt förmåga att planera och allokera resurser utifrån humanitära behov** är särskilt viktigt då det är krisdrabbade kvinnors, mäns, flickors och pojkars behov som styr humanitära insatser. Som nämnts ovan använder Sida den så kallade *behovsbaserade allokeringssmodellen* som bygger på ett antal *objektiva, mätbara och jämförbara indikatorer för att säkerställa just opartiskhet* kring den årliga allokeringen. Indikatorerna inbegriper bla information kring antalet människor o behov av humanitärt stöd i varje kris, allvarlighetsgraden i behoven, nationell responskapacitet samt om det är en glömd kris. Sida bedömer att målet uppnåtts under strategiperioden då stora framsteg skett med att introducera och vidareutveckla den behovsbaserade allokeringssmodellen i enlighet med de humanitära principerna (framförallt principen om opartiskhet) och därmed de mest akuta behoven. Under 2016 fördelades 58 % av den humanitära budgeten i

² ICRC, UNHCR, UNRWA och UNICEF.

³ Exkluderar ICRC, MSF, SRK, metodstödsorganisationer samt stöd till kontexter utan humanitära responsplaner.

⁴ Sidas andel stöd.

enlighet med denna metod (jämfört med 39 % 2010, 64 % 2014⁵ och 60 % 2015) och på basis av humanitära krisanalyser för större humanitära kriser⁶.

Portföljen bedöms som mycket relevant och har bland annat bidragit till att stärka det humanitära systemets behovsbedömningskapacitet, vilket exempelvis resulterat i förbättrade metoder för att uppskatta såväl antal drabbade i en kris som för att bedöma hur akuta behoven är, inom ramen för de humanitära behovsöversikterna (Humanitarian Needs Overview samt Humanitarian Response Plans) som utarbetas i OCHA:s regi. Andra områden inkluderar behovsanalys för urbana kontexter och tillämpning av heatmaps för prioritering av humanitära behov, veckovisa Global Emergency Overview (GEO)⁷ samt sekondering av informationshanteringsexperten till olika FN-organisationer i flera humanitära kontexter⁸. Den humanitära utvärderingen konstaterade även att Sida framgångsrikt integrerat jämställdhet i det humanitära arbetet genom att å ena sidan kräva att alla insatser skall beakta kvinnors, mäns, flickors och pojkars behov och å andra sidan stärka det humanitära systemets jämställdhetskapacitet. Sidas stöd bidrog också till att humanitära landteam integrerade jämställdhet i analys och använde könsuppdelad statistik i behovsöversikter och responsplaner, samt att regional GBV-programmering (könsbaserat våld) stärkts. Under året har Sida bibehållit ett högt fokus på konfliktkänslighet genom inrättande av en tematisk fokuspunkt på humanitära enheten, samt genom fortsatt användning av Sidas helpdesk för bedömning av hur partnerorganisationer integrerar konfliktkänslighet i sitt arbete.

Det andra målet inom resultatområdet är **stärkt respekt för internationell humanitär rätt (IHR) och humanitära principer**. Den humanitära utvärderingen bekräftar att Sida är en principfast givare och en stark förespråkare av IHR och skydd genom att finansiera viktiga partnerorganisationer inom området, integrera skydd i stöd till andra sektorer och fler-sektorstöd⁹, samt påverkansarbete. Under året har Sida bibehållit högt fokus på området bland annat genom påbörjad beredning av stöd till global vidareutveckling av Diakonias IHR resurscenter i Palestina med start i Mali och Libanon under 2017, samt genom ökat fokus på skydd av civila och respekt för IHR och de humanitära principerna i Sidas underlag till ny humanitär strategi. 33 % av Sidas humanitära bistånd (jmf 23 % 2010, 30 % 2014 och 33 % 2015) gick till organisationer med skyddsmandat. Portföljen bedöms som mycket relevant och har bland annat genom Diakonia bidragit till att det internationella samfundet och det civila samhället i Palestina ökade rapportering kring IHR¹⁰. Se avsnitt tre för sektorsrapportering på skydd. Även inom de specifika insatserna har humanitära principerna starkt påverkat insatsens inriktning, ett tydligt exempel var Sidas stöd till evakuering av Aleppo, som utgjordes av två stöd parallellt (det ena från Gaziantep som nådde rebellkontrollerade områden och det andra från Damaskus som nådde regimkontrollerade områden). På så sätt materialiseras principerna om neutralitet och humanitet.

Det tredje målet för resultatområdet är **stärkt humanitär samordning och humanitärt ledarskap**. Sida har spelat en aktiv roll i att stärka humanitär samordning genom såväl finansiering som aktivt påverkansarbete i humanitära kriser. Sida är en viktig förespråkare för de FN-ledda humanitära responsplanerna (HRP) som ett viktigt verktyg för att stärka samordning i humanitära kontexter och säkerställde likt 2015 att drygt 70 % av det humanitära biståndet svarar upp mot dessa planer (jmf 62 % 2010). Sida förespråkar också att partnerorganisationer deltar i lokala samordningsfora samt ett ökat lokalt deltagande i samordningsstrukturer. Portföljen som innefattar relativt stort stöd till FN:s kontor

⁵ Andel stöd minskade mellan 2014 och 2015 på grund av ett medvetet val för att skapa flexibilitet för ökade behov.

⁶ Afghanistan, CAR, Colombia, Dem. Republiken Kongo, Etiopien, Irak, Jemen, Myanmar, Pakistan, Palestina, Sahel, Somalia, Sudan, Sydsudan, Syrien, Ukraina.

⁷ ACAPS 52040359

⁸ MSB 52040494

⁹ Sida:s humanitära utvärdering, InDevelo, december 2015.

¹⁰ Diakonia 52040455

för humanitär samordning (OCHA), humanitära landfonder och kluster/co-klusterledande organisationer samt MSB är mycket relevant och har bland annat bidragit till att internationellt humanitärt bistånd samordnades för fyra miljoner krisdrabbade människor¹¹, samt till att boende- och kontorslösningar upprättats i CAR, Irak, Liberia, Nepal, Sydsudan och Kamerun i syfte att möjliggöra humanitär närvaro och koordinering av humanitära aktörer¹².

2.4 Resultatområde 2: Partnerskap, professionalisering och flexibel finansiering

Bedömning av:	År	2016
Utvecklingen mot strategieresultatet		
Insatsportföljens genomförande		

Indikatorer	Utgångsläge 2010	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2016 (strategins slut)
Antal partnerorganisationer/antal partnerorganisationer med fleråriga avtal	48/7	32/32	31/31	30/15
Andel av budget som går till givargemensamma humanitära landfonder (standardindikator 8)	10 %	17 %	19 %	15 %
Stöd till lokala organisationer	-	12 %	12 %	-

Inom det första målet inom resultatområdet - **stärkt professionalisering av humanitära aktörer** bedömer Sida att stora framsteg har skett. Under strategiperioden har Sida reducerat antalet humanitära partnerorganisationer till 31 (jmf. 48 2010) och stärkt den humanitära portföljen i och med etableringen av elva strategiska CSO-partners. Den humanitära portföljen innefattar professionella humanitära organisationer utifrån deras olika expertis och mandat vilket utgör en viktig faktor för måluppfyllelse av strategin. Kategorierna utgörs i huvudsak av multilaterala organisationer, civilsamhällesorganisationer, rödakors- och rödahalvmånerörelsen samt MSB. Stödet har bland annat bidragit till identifiering och kapacitetsuppbyggnad av nya (och ofta lokala) partners genom stöd till humanitära landfonder i 17 kontexter (bland annat Sydsudan, Jemen, Somalia, CAR och Pakistan), vilket möjliggör en än mer ändamålsenlig humanitär respons. Lokala aktörers fördel visar sig framförallt inom ramen för kontextuell expertis samt humanitärt tillträde. För att fortsatt främja samarbetet mellan organisationer och följa upp deras arbete inom specifika områden höll Sida under året det andra årliga mötet med humanitära partnerorganisationer. Inför 2017 har ägandeskapet överlämnats till det svenska humanitära nätverket som kommer att arrangera det tredje mötet med fokus på den nya humanitära strategin och dess genomförande.

Sida bedömer att det andra målet inom resultatområdet - **förutsägbar, snabb och flexibel finansiering av partnerorganisationers humanitära arbete** - har uppnåtts med gott resultat. Utvärderingen påpekar att flexibilitet är ett av Sidas viktigaste mervärden i humanitär respons. Även här framförs stödet till de *humanitära landfonderna* som mycket viktig, för att möjliggöra en flexibel

¹¹ OCHA 52040356

¹² MSB 52040494

respons i både utdragna och återkommande humanitära kriser. Under året uppgick stödet till 17 humanitära landfonder¹³ till 19 % av Sidas totala humanitära bistånd (jmf 10 % 2010, 21 % 2014¹⁴ och 17 % 2015). Genom Sida var Sverige den näst största givaren till fonderna efter Storbritannien. Sida har även aktivt påverkat fondernas arbete både globalt och inom ramen för styrelserna på landnivå vilket bidragit till snabbare hantering, ökat stöd till lokala organisationer och stärkt riskhantering.

Andra viktiga verktyg för ett flexibelt humanitärt bistånd är genom så kallade *oallokerat stöd* till multilaterala organisationer samt att vara öppen för förändring av CSO-partners program när kontext och prioriteringar förändras. Under året har Sida även i beredning av nytt flerårigt avtal med NRC (fr.o.m. 2017) pilotat ett stöd där Sidas insatsstöd sker endast på landnivå (dvs ej projektnivå). Under 2017 utreds om det är en modell som kan tillämpas även på andra väletablerade CSO-partners, såsom tex ACF (där dialog redan initierats).

Hårt arbete under årets inledning resulterade i att 54 % av den humanitära budgeten hade utbetalats i slutet på mars 2016, vilket som ovan nämnt är ett stort framsteg jämfört med tidigare år. I relation till planerade stöd under första kvartalet var utbetalningsgraden därmed 95% då resterande medel (46%) åsidosätts som humanitär reserv för resterande året. En viktig kanal för akut livräddande respons är snabbinsatsmekanismen Rapid Response Mechanism (RRM) samt stödet genom MSB. Sida kan i båda fallen bevilja akuta insatser inom 24 timmar. Under året beviljades med 2016 års medel 90 RRM-insatser samt 78 MSB-insatser i totalt 52 olika kontexter.

För att öka förutsägbarhet och långsiktighet i planering för partnerorganisationer har Sida utökat andelen fleråriga avtal till 100 % i och med att samtliga 31 partnerorganisationer under året hade fleråriga avtal med Sida. Ökad flerårig och flexibel finansiering utgör en central del av Grand Bargain och i linje med den nya strategin ska Sida stödja långsiktighet i planering och finansiering särskilt i utdragna eller återkommande kriser. Därför har Sida i arbetet inför 2017 års humanitära allokering ökat möjligheterna för flerårig finansiering. Baserat på framtagna kriterier har tio fleråriga projekt identifierats i nio utdragna kriser (Afghanistan, DRK, Sudan, Libanon, Mali, Myanmar, Niger, Kamerun och Tchad).

Det tredje målet inom resultatområdet är **stärkt nationell och lokal kapacitet att möta humanitära behov**, vilket utgör ytterligare en central del av Grand Bargain. Sidas stöd handlar i första hand om internationella kanaler/organisationer som vidareförmedlar finansiering till lokala partners. De humanitära landfonderna och individuella FN-organ står för merparten av den vidareförmedlade finansieringen men även Röda Korset och enskilda CSO-partners vidareförmedlar och samarbetar med lokala partners. Sida har genom aktivt påverkansarbete i de humanitära landfondernas styrelser tryckt på behovet av att öka stöd till lokala organisationer. Under 2016 gick 73% av fondmedlen i Pakistan till lokala organisationer, 39% av medlen i Myanmar, samt 15% i Somalia. Ur ett globalt perspektiv erhöll lokala organisationer 18% av fondmedlen. En snabb genomlysning visar att under 2016 kanaliserades minst 12 % av Sidas humanitära bistånd vidare till lokala organisationer. Det handlar även om att flera aktörer inom samtliga Sidas partnerkategorier stärker organisationers och myndigheters kapacitet inom specifika områden som exempelvis katastrofriskreducering och om att genom enskilda metodstöd stärka lokala CSO-partners röst i det internationella humanitära systemet.

¹³ Afghanistan, CAR, DRK, Somalia, Sudan, Sydsudan, Colombia, Etiopien, Haiti, Irak, Jemen, Myanmar, Pakistan, Palestina och Syrien.

¹⁴ Sidas stöd till humanitära landfonder var större 2014 pga. stort stöd till den förvärrade krisen i Sydsudan men också Syrien (nystartade fonder), Sudan och Pakistan.

2.5 Resultatområde 3: Ansvarsutkrävande, lärande, kvalitet och innovation

Bedömning av:	År	2016
Utveckling mot strategieresultatet		
Insatsportföljens genomförande		

Indikatorer	Utgångsläge 2010	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2016 (strategins slut)
System etablerat som möjliggör att resultat rapporteras på aggregerad nivå	Nej	Ja	Ja	Ja
Innovativa metoder inkluderat i Sidas metodstödsplan	Nej	Ja	Ja	Ja

Genom det första målet inom resultatområdet - **ökat deltagande av krisdrabbad befolkning** - integreras rättighetsperspektivet i det humanitära biståndet, vilket syftar till ett mer ändamålsenligt humanitärt arbete. Detta är en fråga som lyftes tydligt under förberedelserna för det humanitära toppmötet och bland annat resulterade i en egen arbetsström för deltagande inom ramen för Grand Bargain vilket också avspeglas i ett ökat fokus i den nya humanitära strategin där ett av fyra områden handlar om ökat inflytande för krisdrabbade. Förutom att stödja Common Humanitarian Alliance (CHA) som arbetar för att stärka humanitära organisationers ansvarsutkrävande gentemot krisdrabbad befolkning, har Sida också gett stöd för att stärka partnerorganisationers egna kapacitet inom området. Detta har enligt den humanitära utvärderingen resulterat i att humanitära partnerorganisationer generellt har ramverk för ansvarsutkrävande. Konkret bidrog det humanitära biståndet exempelvis till att den humanitära kärnstandarden lanserades och nu är översatt till 17 språk.

Det andra målet inom resultatområdet är **ökad kvalitet, lärande och innovation i det humanitära biståndet**. Sida har ett antal metodstöd som är strategiskt viktiga för den humanitära sektorn (t.ex. behovsbedömningar, ansvarsutkrävande, lärande, skydd, könsbaserat våld och jämställdhet), ger stöd till partnerorganisationer för att stärka kapacitet och säkra effektiv implementering av den operativa verksamheten, samt främjar och stödjer humanitära innovationer. Sida bidrog bland annat till att utveckla organisationers kapacitet inom jämställdhet och användande av ICT för behovsbedömningar¹⁵ och till att studier och policypaper utarbetats inom områden som humanitär innovation och ansvarsutkrävande¹⁶. Inom innovationer stödjer Sida kontantbaserade insatser med flera organisationer i olika kontexter¹⁷. Vad gäller rapportering är Sida redan en mycket flexibel och uppskattad givare bland partners, men kommer inom ramen för Grand Bargain-åtaganden att verka för harmoniserad rapportering med andra givare.

Sida fortsatte att sammanställa resultat från partners, vilket möjliggör sektorsrapportering på aggregerad nivå (se avsnitt 3). För att stärka internt lärande organiserade Sida humanitära fältdagar samt en rad kapacitetshöjande tillfällen tillsammans med partners. Vidare avslutades under 2016

¹⁵ Oxfam 52040486

¹⁶ ALNAP 52040172

¹⁷ Analysis of Results of Sida's Humanitarian Assistance in 2015, Annex II: Aggregated results by sector, s. 34.

utvärderingen av det humanitära biståndet 2011–2014. Slutligen har en portföljanalys av Sidas humanitära bistånd 2016 tagits fram som bifogas denna rapport.

För att främja lärande och kapacitetsstärkande i ett antal centrala arbetsområden för enheten togs beslut gällande 4 ”Vägledande Principer” i början på 2016. Dessa har utarbetats av enhetens metodgrupp i nära samarbete med enhetens samt ambassadens humanitära kollegor och i vissa fall även utvecklingskollegor. De 4 Vägledande Principerna inbegriper följande områden:

- 1) Humanitarian Operational Guidance – International Humanitarian Law and Protection
- 2) Humanitarian Operational Guidance – Contributing to Resilience through Humanitarian Action
- 3) Humanitarian Operational Guidance – Humanitarian System
- 4) Gender Equality in Humanitarian Assistance

Tre stora lärande tillfällen planeras för varje år:

- 1) Planeringsdagen för den Humanitära Enheten
- 2) Strategisk Partnerskapsmöte (till vilken de humanitära strategiska partner inbjuds och deltar i identifiering av lärandesegmentet)
- 3) De humanitära fältdagar (till vilken humanitär personal från ambassader inbjuds och deltar i identifiering av lärandesegmentet)

2.6 Två perspektiv: Katastrofriskreducering och tidig återhämtning

Indikatorer	Utgångsläge 2010	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2016 (strategins slut)
Andel partnerorganisationer som integrerar katastrofförebyggande/tidigt återhämtningsperspektiv i sitt arbete	0	81 %	100 %	80 %

Trots att resiliens främst är en utvecklingsfråga, kan och ska det humanitära biståndet bidra där så är möjligt. Därför integrerar Sida inom ramen för strategin de två perspektiven om katastrofriskreducering och tidig återhämtning i det humanitära biståndet. Utvecklingstrenden i förhållande till perspektiven är positiv, vilket också framgår av den humanitära utvärderingen. De vägledande principerna som den humanitära enheten tagit fram under strategiperioden visar att arbetet med att integrera perspektiven sker på följande fyra nivåer:

Inkludera perspektiven i humanitär analys genom att integrera INFORM riskindex^[1] i kriterier för fördelning av humanitära medel till större humanitära kriser.

Stödja att perspektiven integreras i partnerorganisationers program exempelvis genom integrerade flersektorstöd som på ett flexibelt sätt svarar upp mot omedelbara behov och samtidigt hanterar orsaker och risker genom att t.ex. förebygga försämring av undernärsnivåer, tidig respons i försämrade humanitära situationer för att stödja människors och samhällens kapacitet att svara upp mot olika typer av kriser, stödja aktiviteter som bidrar till självförsörjning i så hög grad som möjligt istället för humanitärt livsmedelsbistånd, stödja kontantbaserade insatser som under rätt förutsättningar visat sig vara ett effektivt verktyg för att bidra till att drabbade människor kan göra egna val och prioriteringar inom flera sektorer och genom fleråriga stöd för att öka förutsägbarhet i utdragna kriser.

^[1] <http://www.inform-index.org/>.

Finansiera riktade insatser inom de två perspektiven: Portföljen innefattade organisationer som arbetar med att stärka lokal, nationell och global kapacitet att förebygga, hantera och återhämta sig ifrån olika typer av kriser och katastrofer, exempelvis genom SRK och MSB. Portföljen har under flera år innefattat strategiska stöd till såväl FN (UNISDR) och Världsbanken (GFDRR) i syfte att koordinera och implementera det globala ramverket för katastrofriskreducering. Flera års samarbete och dialog mellan strategiägare resulterade under 2016 i att dessa två stöd togs över och skalades upp inom ramen för Sidas globala strategi för miljö och klimatomfattig hållbar utveckling. Detta befäster och förstärker Sidas långsiktiga engagemang för att arbeta med att minska risken för naturkatastrofer, på såväl global, som nationell och lokal nivå.

Stärka samspel med utvecklingssamarbetet (se även avsnitt 4). Ökat fokus på resiliens inom utvecklingssamarbetet har skapat nya förutsättningar för att integrera risk och resiliens i utvecklingssamarbetet samt stärka synergier mellan humanitärt och långsiktigt utvecklingssamarbete. Sedan 2016 har Sida en särskild handlingsplan för detta som utgår ifrån fyra områden: 1) stärka gemensam kontextanalys och planering utifrån risk och sårbarhet, 2) inkludera resiliens och andra områden för synergier i strategier, 3) ökat engagemang och flexibel, innovativ och effektiv utvecklingsfinansiering med fokus på att hantera krisers grundorsaker samt stärka förebyggande åtgärder och resiliens, samt 4) vara en drivande kraft för resiliens och stärkt samspel humanitärt/utveckling i dialog.

3. Resultat per humanitär sektor

Då det humanitära biståndet är behovsbaserat fokuseras det inte på någon enskild sektor, utan tar olika form beroende på de behov som uppstår. En stor del utgörs av ospecificerat stöd till humanitära landfonder eller stöd som täcker flera sektorer. Nedan ges en översikt över aggregerade resultat som det humanitära biståndet bidragit till per sektor med utgångspunkt i humanitära standardindikatorer. Resultaten har sammanställts från FN:s och ICRC:s globala rapporter (Sidas andel av stöd) och Sida-specifika rapporter för CSO-partner. Med drygt 87 miljoner krisdrabbade människor identifierade i slutet av 2015 som målgrupp för humanitärt stöd 2016, visar nedan att Sidas humanitära bistånd bidrog till substantiella resultat inom flera humanitära sektorer¹⁸. Könsuppdelad rapportering har förbättrats avsevärt under strategirapporten, men då ett antal större aktörer fortsatt inte redovisar könsuppdelade resultat saknas dessa i sammanställningen nedan.

Indikatorer	Utfall 2015 ¹⁹	Det svenska bidraget 2015 ²⁰
1. Hälsa: Antal krisdrabbade människor som fått tillgång till hälsoinrättningar (Standardindikator 1)	22,5 miljoner	3,1 miljoner
2. Hälsa: Antal krisdrabbade barn under ett år som vaccinerats mot mässlingen	32,7 miljoner	3,2 miljoner

¹⁸ Analysis of Results of Sida's Humanitarian Assistance in 2015, Annex II: Aggregated results by sector, s. 2-3 med utgångspunkt i inkommen rapportering för 2015

¹⁹ Sidas partners

²⁰ Sidas andel av partners totala resultat

3. Skydd: Antal krisdrabbade människor som fått tillgång till skydd (inkl. överlevande från sexuellt och könsbaserat våld, barn och fångar) (Standardindikator 2)	71,2 miljoner	2,1 miljoner
4. Nutrition: Antal akut undernärda barn (6–59 månader) som erhållit terapeutisk behandling kompletterande nutritionstillskott (Standardindikator 3)	4,3 miljoner	506,000
5. Livsmedelsbistånd: Antal krisdrabbade familjer/människor som mottagit livsmedelsbistånd (Standardindikator 4)	20,4 miljoner	1,9 miljoner
6. Livsmedelstrygghet/Försörjning: Antal krisdrabbade människor som mottagit försörjningsstöd (Standardindikator 4)	9,6 miljoner	2,7 miljoner
8. Utbildning: Antal krisdrabbade skolbarn som fått förbättrade utbildningsmöjligheter (Standardindikator 6)	2,5 miljoner	1 miljon
9. Vatten: Antal krisdrabbade människor som fått tillgång till tillräckligt rent vatten.	66,1 miljoner	6,5 miljoner
10. Sanitet: Antal krisdrabbade människor som fått tillgång till sanitet.	5,5 miljoner	881,000

3.1 Hälsa

Under 2015 bidrog Sidas humanitära stöd till att totalt 22,5 miljoner (Sidas andel: 3,1 miljoner) människor fick tillgång till hälsoinrättningar och 32,7 miljoner (Sidas andel: 3,2 miljoner) barn vaccinerades mot mässlingen. Portföljen inkluderade stöd till organisationer inom Sidas samtliga partnerkategorier. Insatserna omfattade bland annat vård av krigsskadade, tillhandahållande av mobila kliniktjänster; barn- och mödravård; kirurgi för överlevande från könsrelaterat våld samt stöd för fysisk rehabilitering; och behandlingscenter för ebola. Sidas stöd bidrog till att:

- 73 vårdinrättningar i Sudan levererade grundläggande hälso- och sjukvård till 1.7 miljoner flyktingar och internflyktingar²¹
- Drift av 476 sjukhus i 29 länder där 48,000 krigsskadade och 98,000 icke-krigsskadade vårdats och 132,000 operationer genomförts²²
- Utbildning av 223 barnmorskor på lokal nivå för förbättrad mödra- och barnhälsovård för 400,000 gravida kvinnor i Sudan²³

3.2 Skydd

Under 2015 bidrog Sidas humanitära stöd till att totalt 71,2 miljoner krisdrabbade människor (Sidas andel: 2,1 miljoner) fick tillgång till skydd i riskkontexter runt om i världen. Portföljen inkluderade stöd till organisationer inom Sidas samtliga partnerkategorier. Insatserna omfattade stöd till överlevande från sexuellt och könsrelaterat våld, tillhandahållande av s.k. barnvänliga platser, utbildning och stöd för att identifiera och ge psykosocialt stöd till sårbara och misshandlade personer; rådgivning och rättshjälp; dokumentation av brott mot IHR samt påverkansarbete på lokal, nationell och global nivå. Sidas stöd bidrog till att:

²¹ Humanitära landfonden Sudan 52040523

²² ICRC 52040447

²³ Unicef 52040433

- Drygt 346,000 människor i Nepal nåddes med information om förebyggande av könsbaserat våld, genom insatser av 3,445 kvinnogrupper²⁴.
- Drygt 690,000 barn nåtts med riktade skyddsaktiviteter globalt²⁵.

3.3 Nutrition

Under 2015 bidrog Sidas humanitära stöd till att totalt 4,3 miljoner akut undernärda barn i kriskontexter runt om i världen fick behandling mot svår akut undernäring eller erhöll nutritionstillskott för att förebygga akut undernäring i flera humanitära kontexter (Sidas andel: 506,000). Portföljen inkluderade stöd till organisationer inom Sidas samtliga partnerkategorier. Förutom att behandla och förebygga barn med akut undernäring, omfattade insatserna att utbilda sjukvårdspersonal för att hantera akut undernäring, stödja gravida och ammande kvinnor, förbättra hygien och hälsa samt att ge näringstillskott för att förebygga svår akut undernäring. Sidas stöd bidrog till att:

- 200,000 barn, gravida och ammande kvinnor fick behandling mot undernäring i Somalia²⁶,
- 177,000 barn behandlades för akut undernäring i Jemen²⁷.

3.4 Livsmedelsbistånd

Under 2015 bidrog Sidas humanitära stöd till att totalt 20,4 miljoner krisdrabbade människor mottog livsmedelsbistånd i flera humanitära kontexter (Sida andel: 1,9 miljoner). Portföljen inkluderade stöd till organisationer inom Sidas samtliga partnerkategorier. Sidas stöd bidrog till att:

- 13 miljoner människor i konfliktkontexter mottog livsmedelsbistånd²⁸.
- 779,665 palestinska flyktingar i Gaza mottog livsmedelsbistånd²⁹.

3.5 Livsmedelstrygghet/försörjning

Under 2015 bidrog Sidas humanitära stöd till att totalt 9,6 miljoner krisdrabbade människor mottog försörjningsstöd i flera humanitära kontexter (Sida bidrag: 2,7 miljoner). Portföljen inkluderade stöd till organisationer inom Sidas samtliga partnerkategorier. Insatserna omfattade att skapa arbetstillfällen genom t.ex. kontantbaserade arbetsinsatser, ge stöd för jordbruk och djurhållning, bistå med boskapsvaccinationer och foder, inkomstbringande verksamhet, stöd för att starta upp små företag och upprätta lokala sparkassar. Sidas stöd bidrog till att:

- 13,266 hushåll i Tchad mottog utsäde som resulterade i två skördar om totalt 10,612 ton³⁰
- 1,170 återvändande internflyktfamiljer i Pakistan mottog återvändandestöd inkluderande utsäde, verktyg och utbildning för att möjliggöra självförsörjning³¹

²⁴ Unicef 52040433

²⁵ Rädda Barnen 52040446

²⁶ Humanitära landfonden Somalia 52100127

²⁷ Unicef 52040433

²⁸ ICRC 52040447

²⁹ UNRWA 52040479

³⁰ FAO 52040489

³¹ Humanitära landfonden Pakistan 52040441

3.6 Utbildning

Under 2015 bidrog Sidas humanitära stöd till att totalt 2,5 miljoner (Sidas andel: 1 miljon) krisdrabbade barn runt om i världen fick förbättrade utbildningsmöjligheter i flera kriskontexter. Portföljen inkluderade stöd till såväl FN som CSO-partners och landfonderna. Insatserna omfattade tillhandahållande av skolböcker, väskor och uniformer; att bygga, rehabilitera och uppgradera skolinfrastuktur och tillfälliga inlärningsutrymmen; att betala terminsavgifter genom kontant och kupongstöd, utbilda lärare, designa speciella läroplaner och tillhandahålla accelererad inläring för barn och ungdomar som gått miste om inläring. Sidas stöd bidrog till att:

- 20,000 konflikt-drabbade barn i Jemen fick skolväskor med tillhörande skolutrustning vilket möjliggjorde ett återvändande till skola³²
- 585,000 barn och ungdomar (globalt) på flykt fick tillgång till utbildning³³.

3.7 Vatten och sanitet

Under 2015 bidrog Sidas humanitära stöd till att drygt 66,1 miljoner (Sidas andel: 6,5 miljoner) krisdrabbade människor fick tillgång till rent vatten och 5,5 miljoner (Sidas andel: 881,000) fick tillgång till sanitet. Portföljen inkluderade stöd till organisationer inom Sidas samtliga partnerkategorier. Insatserna omfattade att bistå flyktingar och internflyktingar i läger med vatten, bygga/ rehabilitera vattenposter i samhällen, rehabilitera storskaliga urbana vattensystem, bistå med behandling av vatten på hushållsnivå samt transportera vatten i lastbilar, bygga och underhålla latriner, bygga duschar, genomföra hygienkampanjer, etablera och utbilda WASH- kommittéer/lokala samhällen i underhåll av vattenposter, distribuera hygienartiklar samt renhållning på behandlingscenter för ebola. Sidas stöd bidrog till att:

- 75,960 flyktingar i Bangladesh, samt 9,946 människor i värdsamhällen, fick stöd med rent vatten och sanitet³⁴
- 25,5 miljoner människor fick tillgång till säkert dricksvatten globalt³⁵

3.8 Basala förnödenheter och logi

Under 2015 bidrog Sidas humanitära stöd till att totalt 9 miljoner (Sida bidrag: 1,4 miljoner) krisdrabbade människor fick tillgång till basala förnödenheter och logi (shelter) i flera kriskontexter. Portföljen inkluderade stöd till organisationer inom Sidas samtliga partnerkategorier. Insatserna fokuserade på att bistå med hygien- och sanitetsartiklar, husgeråd, kläder, filter, köksattiraljer, bränsle, bygg- och reparationsmaterial, juridisk rådgivning, hyresbidrag och kontantbaserat stöd för att reparation och återuppbyggnad av hus. Sidas stöd bidrog till att:

- 360,000 människor nåddes med basala förnödenheter och fler än 500,000 med logi över huvudet efter jordbävningen i Nepal³⁶

³² Unicef 52040433

³³ NRC 52040359

³⁴ IOM 52040462

³⁵ Unicef 52040433

³⁶ SRK 52040467

- Drygt 380,000 människor i Sydsudan fick stöd med basala förnödenheter och logi³⁷
- 38,000 vinterkits delades ut till förmån för irakiska internflyktingbarn i svårtillgängliga områden³⁸

3.9 Kupong- och kontantstöd

Under 2015 bidrog Sidas humanitära stöd till att drygt 2,5 miljoner (Sidas andel: 1 miljon) krisdrabbade människor fick tillgång till kupong och kontantstöd. Portföljen inkluderade stöd till organisationer inom Sidas samtliga partnerkategorier. Insatserna omfattade bland annat kupong- och kontantstöd för att få tillgång till mat, kläder, hyra/logi och skola. Sidas stöd bidrog till att:

- 400,000 människor nåddes genom kupong- och kontantstöd efter jordbävningen i Nepal³⁹.
- 600 extremt utsatta översvämningsdrabbade familjer i Pakistan fick stöd med kontantstöd⁴⁰.

4. Synergier med andra svenska strategier

Att stärka synergier med utvecklingssamarbetet har länge varit en viktig fråga för Sidas humanitära arbete. I de flesta utdragna och/eller återkommande kriskontexter behövs både humanitära insatser som räddar liv och lindrar nöd och utvecklingsinsatser som arbetar med krisers grundorsaker samt stärker människors resiliens. Allt oftare arbetar humanitära- och utvecklingsaktörer sida vid sida under flera år, men utifrån olika principer. Det är således viktigt att de kompletterar varandra och samverkar utan att kompromissa med sina respektive mandat. Sida strävar efter ett mer effektivt sammantaget bistånd för de mest utsatta människorna och som på sikt bidrar till att minska humanitära behov, i enlighet med Agenda 2030, "leave no one behind". För närvarande bedriver Sida både humanitärt bistånd och utvecklingssamarbete i ett tjugotal länder.

Under de senaste åren har arbetet intensifierats på grund av ett ökat fokus på risk och resiliens inom utvecklingssamarbetet vilket har skapat nya förutsättningar för ett mer effektivt samspel mellan det humanitära arbetet och utvecklingssamarbetet. Sedan 2016 har Sida en särskild handlingsplan för detta som utgår ifrån fyra områden: 1) gemensam kontextanalys och planering med fokus på risk och sårbarhet, 2) inkludera risk och resiliens i Sidas strategier, 3) ökat engagemang och flexibel, innovativ utvecklingsfinansiering med fokus på att hantera krisers grundorsaker samt stärka resiliens, samt 4) vara en drivande kraft för resiliens och stärkt samspel humanitärt och utveckling i dialog och lärande. Konkreta exempel på arbete inom ramen för område 1 och 2 är exempelvis att samtliga humanitära krisanalyser som gjorts för kontexter där Sida har utvecklingssamarbete innefattar analys om samspel mellan humanitärt och utveckling. När det gäller utvecklingssamarbetet i humanitära kontexter har den humanitära enheten under året bidragit i olika delar av strategicykeln, exempelvis i halvtidsöversyn i Myanmar och Afghanistan, bidragit till strategistrategiunderlag i Mali och Irak samt strategioperationalisering i Etiopien.

Den humanitära enheten har även genom nära samarbete med CIVSAM, stärkt CIVSAM strategins inbegripande av just resiliens.

³⁷ Humanitära landfonden Sydsudan 52040522

³⁸ Unicef 52040433

³⁹ Unicef 52040433

⁴⁰ IRC 52040485

5. Lärdomar och rekommendationer

En tydlig lärdom är vikten av att *tydliggöra länken mellan det humanitära årets 4 huvudperioder*; 1) analys, 2) beredning och utbetalning, 3) uppföljning samt 4) Kvalitetssäkring) och knytan an dessa 4 steg än närmare för ytterligare effektivitet. Beträffande kvalitetsssäkring har enheten brottats i vissa situationer med å ena sidan nödvändigheten av snabb och behovsbaserad respons (som sätter den drabbade befolkningens behov i centrum) och å andra sidan ett alltmer större antal tematiska prioriteringar på central nivå som inte alltid sammanfaller med den drabbade befolkningens akuta behov för livräddande insatser.

En annan lärdom är vikten av *tidig utbetalning* för att underlätta organisationernas responskapacitet i fält (framförallt genom tidig uppköp av förnödenheter samt upprätthållandet av nödvändig logistisk infrastruktur). Relaterat till detta är vikten av Sidas arbete genom Rapid Response Mechanism i vilken beslut kan tas inom 25 timmar och är lämpat för framförallt plötsligt uppkomna kriser eller snabbt förvärrade humanitära behov.

En tredje lärdom är vikten av *uppföljning i svåra/riskfyllda kontexter* för att säkerställa en verklighetsförankrad analys av både kontext men även av parter reella responseeffektivitet.

Möjligtvis är den viktigaste lärdomen just vikten av den behovsbaserade allokeringsmodellens objektivitet. I ett globalt politiskt klimat där humanitär assistans i större utsträckning används som ett politiskt vapen av flertalet stora humanitära givare står den *svenska modellen fortfarande fast grundad i de humanitära principerna framförallt principen om opartiskhet*.

6. Implikationer för förändringar av innevarande strategi

Se framförallt avsnitt 2.1, 2.4 samt avsnitt 5 för beskrivning av hur den i januari beslutade *Strategi för Sveriges humanitära bistånd genom Sida 2017 – 2020*, influerats av lärdomar från strategiperioden inklusive Sveriges åtaganden vid WHS och genom Grand Bargain. Operationaliseringen av den nya strategin är under genomförande och kommer att redogöras för i detalj i strategirapporten för 2017.

Enheten är under den nya strategiperioden väl riggad att ta emot ytterligare medel under årets gång och har goda metoder för snabb men samtidigt gedigen arbetsstrukturer.